

Razmere v Demokratični republiki Kongo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2013 o razmerah v Demokratični republiki Kongo (2013/2822(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij,
- ob upoštevanju izjav visoke predstavnice EU Catherine Ashton z dne 30. avgusta 2013 o razmerah v Severnem Kivuju in z dne 7. junija 2012 in 10. julija 2012 o razmerah v vzhodnem Kongu,
- ob upoštevanju resolucije o nestabilnih in negotovih razmerah na območju Velikih jezer, zlasti na vzhodu Demokratične republike Kongo, ki jo je skupna parlamentarna skupščina AKP-EU sprejela na srečanju, ki je potekalo od 27. do 29. novembra 2012 v Paramaribu v Surinamu,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 22. julija 2013 o območju Velikih jezer in z dne 10. decembra 2012, 19. novembra 2012 in 25. junija 2012 o razmerah na vzhodu Demokratične republike Kongo,
- ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta Organizacije Združenih narodov (OZN) št. 2053 (2012) o razmerah v Demokratični republiki Kongo, št. 1925 (2010), št. 1856 (2008), ki opredeljuje mandat misije OZN v Demokratični republiki Kongo (Monusco), in št. 2098 (2013), s katero je bil mandat misije Monusco podaljšan,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 28. junija 2013 o stabilizacijski misiji OZN v Demokratični republiki Kongo,
- ob upoštevanju izjave generalnega sekretarja OZN z dne 25. julija 2013 o razmerah na območju Velikih jezer,
- ob upoštevanju sklepa mirovnega in varnostnega sveta Afriške unije o razmerah na območju Velikih jezer, zlasti v vzhodnem delu Demokratične republike Kongo, z njegovega 393. srečanja, ki je potekalo 28. avgusta 2013,
- ob upoštevanju izjav voditeljev držav in vlad držav članic Mednarodne konference o območju Velikih jezer z dne 6. avgusta 2013 in 24. novembra 2012 o varnostnih razmerah v Demokratični republiki Kongo,
- ob upoštevanju resolucije Mednarodne organizacije za frankofonijo (OIF) o razmerah v Demokratični republiki Kongo, sprejete na 14. vrhu frankofonskih držav 13. in 14. oktobra 2012,
- ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja, podpisanega junija 2000,
- ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta OZN št. 1325 (2000), št. 1820 (2008), št. 1888 (2009) in št. 1960 (2010) o ženskah, miru in varnosti,

- ob upoštevanju člena 3 in protokola II ženevske konvencije iz leta 1949, ki prepovedujeta usmrtnitve po hitrem postopku, posilstva, prisilno novačenje in druga grozodejstva,
  - ob upoštevanju Mednarodne konvencije o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989, ki prepoveduje zlasti vključevanje otrok v oborožene spopade,
  - ob upoštevanju izbirnega protokola k Mednarodni konvenciji o otrokovih pravicah v zvezi z vključevanjem otrok v oborožene spopade, ki so jo ratificirale države območja Velikih jezer,
  - ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948 in Mednarodnega pakta o državljskih in političnih pravicah iz leta 1966,
  - ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev, ki jo je Demokratična republika Kongo ratificirala leta 1982,
  - ob upoštevanju členov 122(5) in 110(4) Poslovnika,
- A. ker se nasilje na vzhodu Demokratične republike Kongo od julija zaostre, saj so se ponovno začeli spopadi med uporniško skupino M23 in vladnimi silami, kar je povzročilo več tisoč mrtvih in nešteto ranjenih, vključno z napadi na civilno prebivalstvo in mirovne sile Združenih narodov; ker humanitarne razmere ostajajo kritične;
  - B. ker je v regiji Kivu zaradi obnovljenih oboroženih sporov prišlo do grozodejstev in nasilja, vključno z ropanjem, spolnim nasiljem, ugrabitvami ter prisilnim novačenjem otrok v oborožene skupine, kršenje človekovih pravic pa še spodkopava prizadevanja varnostnega sveta ZN in regionalnih teles za končanje tega konflikta;
  - C. ker je bil 28. avgusta 2013 med napadom uporniške skupine M23 v višavju Kibati v severnem Kivuju ubit en pripadnik mirovnih sil ZN, 10 pa je bilo ranjenih, ko je misija Monusco podprla oborožene sile Konga (FARDC) pri varovanju območij s civilnim prebivalstvom v Gomi;
  - D. ker je moralo svoje domove zapustiti več kot 2,7 milijona notranje razseljenih oseb, več kot milijon samo v letu 2012, in je 440 000 beguncev iz Konga pobegnilo v druge afriške države, približno 6,4 milijona ljudi pa potrebuje hrano in nujno pomoč, saj trenutno zgolj poskuša preživeti v negotovih razmerah zaradi vedno novih bojov ter kršenja njihovih človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava na vzhodu Demokratične republike Kongo;
  - E. ker se s tem, ko Demokratična republika Kongo sodno ne preganja odgovornih za kršenje človekovih pravic in storilcev vojnih zločinov, podpira vzdušje nekaznovanosti in spodbujajo novi zločini;
  - F. ker so pogajanja med uporniškimi skupinami in državo Demokratično republiko Kongo prekinjena od maja 2013; ker so se uporniki iz skupine M23, ki so bili po mirovnem sporazumu leta 2000 vključeni v redno vojsko, v aprilu 2012 uprli in ker je ta skupina ena izmed ducata oboroženih skupin, ki se bojujejo v tej regiji, bogati z viri;
  - G. ker se je 5. septembra 2013 začelo sedmo srečanje vrha mednarodne konference za območje Velikih jezer (*International Conference on the Great Lakes Region – ICGLR*),

ki poziva k ponovnemu začetku in hitremu zaključku mirovnih pogajanj;

- H. ker je bil z resolucijo varnostnega sveta ZN 2098(2013) z dne 28. marca 2013 mandat misije Monusco podaljšan do 31. marca 2014, v okviru obstoječih sil misije, ki šteje 19.815 vojakov, pa je bila na izredni podlagi oblikovana posebna intervencijska brigada;
- I. ker so leta 2012 države članice mednarodne konference za območje Velikih jezer (ICGLR) začele izvajati mehanizem skupnega preverjanja, namenjen spremljanju gibanja vojaških enot na vzhodu Demokratične republike Kongo in napotitvi predvidenih nevtralnih mednarodnih sil;
- J. ker je skupina strokovnjakov ZN objavila dokaze, ki Ruando povezujejo z uporniki, in ker so ZDA pozvale Kigali, naj ustavi svojo podporo; ker je Ruanda večkrat zanikala vse povezave s skupino M23;
- K. ker imata spolno nasilje in še bolj razširjena uporaba posilstva kot orožja v vojni strahotne posledice, kot je fizično in psihično uničenje žrtev, ter ju je treba obravnavati kot vojna zločina; ker so državne oblasti in mednarodna skupnost veliko vlagale v krepitev pravosodnega sistema, zlasti na strani vojske, ter v spodbujanje začetka preiskav in sodnega pregona spolnega nasilja; ker je do sojenj prišlo, sodbe pa niso bile izvršene in v številni primerih so obsojeni lahko pobegnili, medtem ko je bilo le malo storjenega za odškodovanje žrtev;
- L. ker je treba začeti odpravljati posledice konfliktov, predvsem z demilitarizacijo, revizijo lokalne uprave, demobilizacijo in ponovno vključitvijo nekdanjih borcev, vračanjem beguncev, ponovno naselitvijo notranje razseljenih ljudi in izvajanjem trajnih razvojnih programov;
- M. ker Evropska unija prispeva k obnovi pravosodnega in varnostnega sektorja (policije in vojske) ter poskuša poskrbeti za njuno dobro delovanje s finančno in tehnično pomočjo ter z usposabljanjem osebja v okviru misij EUSEC RD in EUPOL RD;
- N. ker je vprašanje nezakonitega izkoriščanja naravnih virov države – nekateri od teh pristanejo v drugih državah – eden od dejavnikov, ki netijo in zaostrejujejo konflikt v Demokratični republiki Kongo ter ostaja vir nevarnosti za vso regijo;
- O. ker gre nestabilnost Demokratične republike Kongo in območja Velikih jezer deloma pripisati tudi rastoči brezposelnosti, socialni krizi, krizi v preskrbi s hrano, neustreznosti osnovnih storitev, siromašenju prebivalstva in uničevanju okolja v tej državi;
- P. ker v zadnjih mesecih ni prišlo do napredka, kar zadeva osnutek zakona o zaščiti zagovornikov človekovih pravic, in ker se je zaostriilo zatiranje aktivistov na področju človekovih pravic in novinarjev v Demokratični republiki Kongo, saj so bili samovoljno aretirani in ustrahovani; ker niso bili sprejeti nikakršni ukrepi, da bi odgovorne za ta dejanja privedli pred sodišče;
- Q. ker so bili po tem, ko se je 9. aprila 2013 nadaljevalo sojenje na drugi stopnji pred vrhovnim vojaškim sodiščem za umor izvršnega direktorja organizacije za človekove pravice *La Voix des Sans Voix* (VSV) in člana generalne skupščine Svetovne organizacije proti mučenju (OMCT) Floriberta Chebeya Bahizira in člana organizacije VSV Fidèleja Bazana junija 2010, odvetniki obrambe Peter Ngomo Milambo, Emmanuel Ilunga

Kabengele in Regine Sesepe ustrahovani;

- R. ker so 7. avgusta 2013 v vasi Kawakolo na območju Pweto v regiji Katanga pripadniki uporniških skupin, ki od leta 2011 terorizirajo več vasi na severu te regije, brutalno umorili Godfreyja Mutomba, člana nevladne organizacije Libertas;
1. je izjemno zaskrbljen nad nedavnim stopnjevanjem nasilja v vzhodnem delu Demokratične republike Kongo, ki ima resne politične, gospodarske, družbene, humanitarne in varnostne posledice za Demokratično republiko Kongo in vso regijo, v kateri so bile razmere že prej krhke in nestanovitne;
  2. ostro obsoja zadnji izbruh nasilja na vzhodu Demokratične republike Kongo, zlasti vsesplošno obstreljevanje oborožene skupine M23 in drugih skupin, predvsem Demokratičnih sil za osvoboditev Ruande, ki je povzročilo smrtne žrtve, poškodbe in škodo med civilnim prebivalstvom; obsoja načrtne napade upornikov na misijo Monusco, v katerih je bilo ubitih nekaj ljudi, tudi tanzanijski pripadnik mirovnih sil, več pa je bilo ranjenih; poziva vse udeležene strani, naj omogočijo dostop in zaščito humanitarnim organizacijam, ki prihajajo na pomoč prizadetemu civilnemu prebivalstvu;
  3. zahteva takojšnje prenehanje kršitev človekovih pravic, vključno s skrb vzbujajočim in močno razširjenim spolnim nasiljem in nasiljem na podlagi spola (resolucija št. 1820 (2008) varnostnega sveta OZN z dne 19. junija 2008), ter tragičnega novačenja in uporabe otrok za oborožene sile; izraža svojo solidarnost s prebivalci Demokratične republike Kongo, ki trpijo zaradi vojne;
  4. odločno poziva vse zadevne organe k takojšnjim ukrepom za izvedbo nepristranske in temeljite preiskave vseh preteklih in sedanjih kršitev človekovih pravic ter k polnemu sodelovanju z Mednarodnim kazenskim sodiščem; poziva k ukrepom, s katerimi bi zagotovili, da bodo kršitelji človekovih pravic, vojni zločinci, povzročitelji zločinov proti človeštvu ter storilci nasilja nad ženskami in novačenja otrok vojakov prijavljeni, prepoznani, preganjani ter kaznovani v skladu z nacionalnim in mednarodnim kazenskim pravom;
  5. močno obsoja vse oblike zunanje podpore skupini M23 in druge sile, ki destabilizirajo Demokratično republiko Kongo, ter zahteva takojšnje in dokončno prenehanje podpore;
  6. podpira brigado za posredovanje misije Monusco, ki je bila pozvana k aktivnemu ukrepanju proti oboroženim skupinam, med drugim tudi M23; izraža odobravanje, da je Monusco aktivno ukrepal za izvajanje svojega mandata, zlasti za zaščito civilnega prebivalstva, ter spodbuja nadaljnja prizadevanja na tem področju; poziva zlasti varnostni svet OZN, naj sprejme vse potrebne ukrepe v skladu s svojo resolucijo št. 2098 (2013), da bi zaščitil civilno prebivalstvo v vzhodnem delu Demokratične republike Kongo;
  7. poziva, naj se v okviru razširjenega mehanizem skupnega preverjanja opravi temeljita preiskava izvora izstrelkov in bomb iz območja Demokratične republike Kongo, ki so pristali v sosednji Ruandi; poziva k preglednejšim in rednejšim poročilom tega mehanizma;
  8. poudarja, da bi vsako neposredno posredovanje sosednjih držav Demokratične republike Kongo kvečjemu zaostri razmere; poziva vse zadevne regionalne akterje, naj bodo karseda zadržani in naj se izogibajo dejanjem ali izjavam, ki bi lahko poslabšale razmere;

poziva sosednje države, naj v celoti spoštujejo suverenost in ozemeljsko celovitost Demokratične republike Kongo;

9. pozdravlja prizadevanja držav članic mednarodne konference za območje Velikih jezer, Afriške unije in OZN pri njihovih korakih in pobudah za trajno, strukturno in miroljubno politično rešitev krize; poziva k spoštovanju vseh določb okvirnega sporazuma za mir, varnost in sodelovanje;
10. poziva države na območju Velikih jezer, zlasti po zavezah, danih februarja 2013 v okviru sporazumov iz Adis Abebe, naj skupaj spodbujajo mir, stabilnost in varnost, da bi izboljšale regionalni gospodarski razvoj, pri tem pa posebno pozornost posvetijo spravi, spoštovanju človekovih pravic, boju zoper nekaznovanost, vzpostavitvi nepristranskega sodnega sistema ter boljši odgovornosti vlade;
11. pozdravlja pogovore za mir v tej regiji, ki so potekali v Kampali 5. septembra 2013 pod vodstvom predsednika mednarodne konference za območje Velikih jezer, predsednika Ugande Yowerija Musevenija; poziva vse zadevne akterje k sodelovanju, kongovske oblasti pa poziva, naj podprejo dialog med skupnostmi v državi, predvsem med tistimi, ki so utrpeli posledice spora;
12. poziva Afriško unijo in države na območju Velikih jezer, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe za boj proti nezakonitemu izkoriščanju naravnih virov in trgovini z njimi, saj so eden od razlogov za širjenje orožja in trgovino z njim, ki je eden glavnih dejavnikov pri spodbujanju in stopnjevanju sporov na tem območju;
13. poziva mednarodno skupnost, vključno z EU, Afriško unijo in OZN, naj si še naprej po vseh močeh prizadevajo, da bi zagotovile bolj usklajeno in učinkovitejšo pomoč ljudem v vzhodnem delu Demokratične republike Kongo in prispevale k prizadevanjem za odziv na humanitarno katastrofo;
14. pozdravlja, da je Komisija sprostila dodatnih 10 milijonov EUR za pomoč, ki jo nujno potrebuje 2,5 milijona ljudi v Demokratični republiki Kongo, s čimer se je pomoč v sili, ki jo je EU namenila Demokratični republiki Kongo in regiji Velikih jezer, povzpela na 71 milijonov EUR v letu 2013, EU pa je postala največja donatorica humanitarne pomoči;
15. vztraja pri reformi celotnega varnostnega sektorja Demokratične republike Kongo in poziva k prizadevanjem na državni in mednarodni ravni za večjo moč države in pravno državo, zlasti na področju upravljanja in varnosti, vključno s tesnim sodelovanjem z vojaško (EUSEC) in policijsko (EUPOL) misijo EU za pomoč in svetovanje, ki se morata nadaljevati, da bi utrdili mir in varnost v državi in na območju Velikih jezer;
16. spodbuja parlament, senat in predsednika Demokratične republike Kongo, Josepha Kabilo, naj uvede vse ukrepe, ki so potrebni za utrjevanje demokracije in zagotavljanje pristnega sodelovanja vseh političnih sil pri izražanju volje državljanov Konga pri upravljanju države, in sicer na podlagi ustavnih in zakonitih pravil ter svobodnih in poštenih volitev; poudarja, da je treba upoštevati priporočila misije EU za opazovanje volitev leta 2011 in izvesti reforme, ki so bistvene za nadaljevanje volilnega postopka, vključno z zagotovitvijo, da bodo organizirane lokalne volitve;
17. poziva kongovske oblasti, naj v vseh okoliščinah spoštujejo telesno in duševno celovitost zagovornikov človekovih pravic in opravijo hitro, temeljito, nepristransko in pregledno

preiskavo, da bi odkrile vse, ki so odgovorni za ustrahovanje, napade in umore več omenjenih zagovornikov;

18. poudarja, da je pomembno sprejeti dolgo pričakovano zakonodajo, vključno z zakonom o zaščiti zagovornikov človekovih pravic in zakonom o skladnosti nacionalne zakonodaje z Rimskim statutom Mednarodnega kazenskega sodišča;
19. priporoča Svetu za človekove pravice, naj na svoji 24. seji sprejme močno resolucijo, s katero bi ponovno vzpostavil nekakšno obliko mehanizma za spremljanje v zvezi z razmerami na področju človekovih pravic v Demokratični republiki Kongo ter pozval visoko komisarko Združenih narodov za človekove pravice, naj predloži poročilo o razmerah na področju človekovih pravic v Demokratični republiki Kongo;
20. poziva kongovske oblasti, naj zagotovijo učinkovito ustanovitev specializiranega mešanega sodišča za pomoč v boju proti nekaznovanosti in kaznovanje storilcev resnih kršitev človekovih pravic in mednarodnega prava v Demokratični republiki Kongo, vključno s spolnim nasiljem nad ženskami;
21. meni, da so pregleden dostop in nadzor nad naravnimi viri Demokratične republike Kongo ter enakomerna porazdelitev sredstev v državnem proračunu bistveni za trajnostni razvoj države; zato poziva Afriško unijo in države na območju Velikih jezer, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe za boj proti nezakonitemu izkoriščanju naravnih virov in trgovini z njimi, ter EU in vso mednarodno skupnost, naj na tem področju pospeši sodelovanje z Demokratično republiko Kongo;
22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Afriški uniji, vladam držav z območja Velikih jezer, predsedniku, predsedniku vlade in parlamentu Demokratične republike Kongo, generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov, posebni predstavnici OZN za spolno nasilje v oboroženih konfliktih, Varnostnemu svetu in Svetu za človekove pravice OZN ter delegaciji pri skupni parlamentarni skupščini AKP-EU.